

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

**з теми: «ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ
ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ»**

Виконала:

студентка II курсу Angbl-M17 групи
спеціальності 014 Середня освіта (Мова
і література (англійська), додаткової
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (німецька))

Махович Інни Анатоліївни

Керівник:

Главацька О.І., кандидат філологічних
наук, доцент кафедри англійської мови

Рецензент:

Трофименко А.О., кандидат
педагогічних наук, доцент кафедри
іноземних мов

Кам'янець-Подільський – 2018

Зміст

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	2
ВСТУП	3
Розділ 1. Використання новітніх технологій для формування іншомовної комунікативної компетенції студентів	7
1.1. Використання автентичних інтернет-ресурсів для мотивації студентів	10
1.2. Використання Веб-технологій на заняттях англійської мови	12
1.3. Використання концептуальних карт у процесі формування ІКК	19
1.4. Застосування інтелектуальних карт для формування іншомовної комунікативної компетентності студентів	22
Висновок до розділу	40
Розділ 2. Теоретико-методичні основи навчання англійській мові засобами мобільних додатків	41
2.1. Мотивація студентів як основна психолого-педагогічна умова для застосування технологій мобільного навчання у навчальному процесі.	42
2.2. Аналіз навчальних мобільних додатків, платформ та ресурсів (<i>Puzzle English, Lingualeo, Duolingo, busuu</i>)	46
2.3. Використання тестових технологій Google-форм на мобільних телефонах	54
Висновок до розділу	66
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71
ДОДАТКИ	80
ДОДАТОК А	80
ДОДАТОК Б	81
ДОДАТОК В	82
ДОДАТОК Г	83
ДОДАТОК Д	84

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АМ – англійська мова

ВНЗ – вищий навчальний заклад

ЗНЗ – загальноосвітній навчальний заклад

ІК – інтелектуальна карта

ІКК – іншомовна комунікативна компетентність

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

ІМ – іноземна мова

ІТ – інформаційні технології

КК – концептуальна карта

ВСТУП

Європейський вибір України позначається на її прагненні подолати бар'єри у вітчизняній і європейській освітніх системах, наблизитись до продуктивних надбань різних країн у цій галузі. У сучасних демократичних перетвореннях універсальний характер проблем людини актуалізується в цілому комплексі питань, найважливішими з яких є питання освіти та педагогіки. Зміна методологічної орієнтації освіти з формування особистості на стратегію її розвитку і саморозвитку вимагає від педагогічної теорії і практики зосередження уваги на осмисленні природи людини, її внутрішнього світу з усіма зовнішніми впливами, на створенні гуманних відносин в освітньому середовищі.

Модернізаційні процеси освіти пов'язані не лише з перетворенням її змісту, а й зі зміною цільових настанов людини, яка здобуває освіту. Отже, на перший план виходить не репродукція знань, а їх продуктивна інтерпретація залежно від розв'язуваних завдань. Механічне засвоєння знань відійшло в минуле, і без упровадження в практику освіти методичних інновацій, пов'язаних із застосуванням інтерактивних методів навчання, досягти високих результатів в освіті не можна [57].

Інтеграція і глобалізація соціальних, економічних та культурних процесів, розбудова української держави потребують модернізації освітнього простору. В умовах реформування національної системи освіти особливо актуальна проблема оновлення її змісту, оскільки зміст освіти – це своєрідна модель вимог суспільства до підготовки молодого покоління [48, с. 3].

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки зазначається, що пріоритетом є впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві [44]. Стратегія й тактика радикальних змін в освіті України чітко визначені в Законах України «Про національну програму інформатизації» [13], «Про основні засади розвитку

інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [14], «Національні та комунікаційні технології в освіті і науці» та Державній програмі «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» [12].

Реформування освіти в Україні в найближчі роки передбачає її перебудову з метою впровадження в освітню практику таких технологій, які б створили максимально сприятливі умови для розвитку і саморозвитку особистості студента, виявлення та активного використання його індивідуальних особливостей у навчальній діяльності.

Невпинна комп'ютеризація сучасного суспільства, широке використання комп'ютерів у різних галузях науки, техніки, господарства та в побуті, специфічні властивості сучасної обчислювальної техніки зумовили проведення педагогічних досліджень щодо можливостей використання таких технологій у навчанні іноземної мови (ІМ) – дієвому фактору соціально-економічного, науково-технічного та загальнокультурного прогресу суспільства [8, с. 11].

Однак запровадження ІКТ у навчальний процес має базуватись на їх педагогічно обґрунтованому поєднанні з традиційними методичними системами навчання та при обов'язковому обґрунтуванні педагогічної доцільності такого використання.

Разом із тим проблема застосування ІКТ у викладанні англійської мови як з метою підвищення мотивації студентів – залишається недостатньо дослідженою.

Актуальність, виявлені суперечності, недостатній рівень теоретичної дослідженості й практичної розробленості зазначеної проблеми, відсутність системного наукового аналізу застосування ІКТ у процесі вивчення ІМ у вищих навчальних закладах (ВНЗ) зумовили вибір теми дипломного дослідження.

Об'єкт дослідження: нові освітні ІКТ у навчанні англійської мови (АМ).

Предмет дослідження: застосування інформаційно-комунікаційних технологій у викладанні англійської мови у ВНЗ як засіб підвищення мотивації студентів.

Мета дипломної роботи – вивчити та проаналізувати необхідність застосування інформаційно-комунікаційних технологій у викладанні АМ як засобу підвищення мотивації студентів.

Дана мета передбачає вирішення наступних **завдань**:

- опрацювати методичні джерела, пов'язані з проблемою дослідження;
- ознайомитися із психолого-педагогічними, методичними аспектами використання інформаційних технологій у процесі навчання АМ у ВНЗ;
- дослідити програмне забезпечення як засіб підвищення ефективності навчання ІМ у ВНЗ;
- розглянути інноваційні освітні ІКТ навчання та дати теоретичне обґрунтування необхідності їх застосування у навчальному процесі;
- охарактеризувати мобільні засоби навчання ІМ;
- висвітлити питання практичного застосування ІКТ на заняттях з ІМ у ВНЗ, зокрема, Інтернет-ресурсів, Веб-технологій, концептуальних та інтелектуальних карт для формування іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) студентів ВНЗ.

Методи дослідження: *теоретичні* – аналіз і синтез психолого-педагогічної, лінгвістичної, методичної літератури з теми дослідження; аналіз чинних програм і підручників; метод систематизації і класифікації матеріалу; аналіз інноваційних технологій та методів навчання; *емпіричні* – спостереження та аналіз занять АМ, бесіди з викладачами та студентами.

Практичне значення: результати дослідження можуть бути використані при написанні статей, доповідей для студентських конференцій, курсових та кваліфікаційних робіт, при укладанні методичних посібників. Практична цінність роботи полягає у систематизації комплексу сайтів для навчання АМ в університеті та вдома, можливості застосування новітніх ІКТ на заняттях АМ в університеті та проведенні занять зі спецкурсу «Методика застосування комп'ютерної техніки при викладанні предметів шкільного курсу».

Матеріалом дослідження слугували наукові праці методистів, нормативні документи Міністерства освіти та науки, ресурси мережі Інтернет, досвід

роботи викладачів та власний досвід, отриманий під час проходження педагогічної практики у 10 класі Кам'янець-Подільського НВК № 9 імені А. М. Трояна (квітень 2018), а також педагогічної практики (асистентської) на факультеті іноземної філології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (жовтень 2018).

Результати роботи *апробовано* на всеукраїнській науково-практичній конференції «Майбутній науковець – 2017», міжнародна студентська Інтернет-конференція «Англійська мова у міждисциплінарному контексті безперервної освіти» та науково-технічна конференції молодих учених «Актуальні проблеми інформаційних технологій».

Опубліковано дві статті та тези (у співавторстві): «Концептуальні карти як засіб підвищення мотивації учнів при вивченні іноземної мови» [36], «Використання мобільних засобів у вивченні англійської мови» [35], «Використання веб-технологій та мобільних засобів у вивченні англійської мови» [37].

Структура дипломної роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

ВИСНОВКИ

Сучасні ІКТ, зокрема Веб-технології, надають універсальні можливості для організації й підтримки професійної діяльності викладачів і процесу навчання АМ. Застосування нових інформаційних технологій у навчанні АМ забезпечує комунікативну спрямованість заняття; його комплексність; мотиваційне забезпечення навчальної діяльності; узгодження з цілями та завданнями, специфікою навчального предмета, очікуваним рівнем формування в студентів знань, умінь і навичок; послідовність у вивченні АМ; можливість варіювання проблемності, складності завдань та інтенсивності подання інформації; можливість роботи в різних режимах; можливість здійснення контролю засвоєння навчального матеріалу; допомогу викладачеві під час перевірки завдань, а також у систематизації результатів перевірки; урахування вікових особливостей студентів та рівня їхнього розумового розвитку.

Веб-сервіси дають змогу використовувати не тільки мультимедійні елементи, але й інтерактивні. Завдяки різноманіттю вправ веб-сервіси доцільно використовувати для активізації та закріплення фонетичних орфографічних, лексичних та граматичних навичок.

Організація ефективного навчання за допомогою веб-сервісів залежить від чіткого формулювання завдання, його виконання; контролю з боку викладача систематичного використання; добору матеріалу відповідно до потреб комунікації та компетенції студентів; вмілого використання часу і простору.

Застосування концептуальних та інтелект-карт покращує запам'ятовування студентом необхідного матеріалу, підвищує його творчі можливості та ефективність мислення, сприяє розвитку його соціокультурної компетентності.

Сучасні ІТ мають бути ефективним інструментом, який полегшить засвоєння знань, зробить навчання інтерактивним, комунікативно спрямованим, цікавим, наочним, індивідуальним.

До переваг використання використання мобільних технологій належать: доступність через мобільні пристрої; можливість зберігання та передачі інформації різних форматів (текстової, графічної, відео-, аудіо-); можливість розміщення коментарів або внесення змін до контенту; можливість використання як інформаційно-довідкові ресурси; можливість оптимізувати традиційне навчання, використовуючи мобільні словники.

Незважаючи на ці переваги, мобільне навчання також представляє деякі труднощі. Наприклад, у всіх мобільних пристроїв маленький розмір екрану, у багатьох обмежені аудіовізуальні якості, віртуальна клавіатура і обмежена потужність. До того ж, їх доступність може бути обмежена. Інші потенційні недоліки включають обмежену невербальну комунікацію, обмежена довжина повідомлень, нестача культурного контексту і потенційно обмежену соціальну взаємодію. Можна зробити висновок, що правильно організована і реалізована методика використання мобільних технологій сприяє залученню особистості студента у навчальний процес, розвитку його самостійності і вмотивованості.

Узагальнимо завдання, які, на нашу думку стоять перед викладачами ІМ сьогодні: мотивувати студента до вивчення ІМ впродовж усього життя; навчити грамотно використовувати іншомовні інформаційні Інтернет-ресурси; організувати ефективні аудиторні заняття з використанням ІКТ; організувати ефективну позааудиторну навчальну роботу студента; організувати ефективний контроль навчання; інтегруватися в глобальний освітній простір вивчення англійської мови; формувати мовні компетенції, відповідні українським і європейським стандартам; формувати міжкультурні компетенції; активно використовувати інноваційні технології в процесі навчання англійської мови.

Швидко розвивальні мобільні технології надають широкі можливості практикувати мовні навички в будь-якому місці і в будь-який час, брати участь у процесі навчання й оптимізувати його. Створений користувачем контент підвищує мотивацію до навчання, а сервіси Web 2.0, основною концепцією яких є спільне створення і надання інформації, дозволяють студентам контактувати не тільки один з одним, але і з носіями мови в усьому світі.

Мобільні технології надають широкі можливості тим, хто вивчає англійську мову, набувати і практикувати мовні навички в будь-якому місці і в будь-який час, брати участь у процесі навчання й оптимізувати його. Найбільш розширені можливості для вивчення ІМ надають такі мобільні додатки, як Ligualeo і Busuu. Також велику різноманітність мобільних додатків для вивчення англійської мови пропонує Британська Рада: ігри, підкасти, відео, граматичні та лексичні вправи.

У випадку, якщо потрібно скласти тест самому, зі своїми завданнями, на допомогу викладачеві приходять онлайн-сервіси для проведення тестувань. Один з найпростіших і зручних сервісів – *Google Forms*.

Google Forms – зручний інструмент для планування заходів, створення анкет, опитувань, тестів та збору іншої інформації. Також в Google Forms є можливість інтеграції з електронними таблицями Google для автоматичного збереження відповідей респондентів.

Отже, використання Google Forms дасть змогу підвищити мотивацію та пришвидшить процес перевірки та оцінювання. Відтак викладач може оптимальніше проаналізувати, які питання потрібно опрацювати додатково та максимально індивідуалізувати процес навчання.

Переваги використання сервісів Web 2.0 та мобільних пристроїв у викладанні і вивченні англійської мови очевидні, і цей напрям буде, безумовно, розвиватися. Застосування мобільних пристроїв має потенціал як при змішаному навчанні (blended learning), так і при дистанційному навчанні, коли викладач спілкується зі студентами тільки онлайн. Аудиторія мобільного навчання практично не має меж. При правильному використанні, мобільні пристрої і інструменти Web 2.0 гарантують не тільки зручність і новизну, а й дієве навчання, яке приносить реальні, відчутні практичні результати сучасному студенту, що вивчає англійську мову.

Розвиток і використання ІКТ, поява величезної кількості відкритих освітніх ресурсів у мережі Інтернет дають змогу максимально індивідуалізувати навчання і створити нову освітню систему, яка використовує

прості, зручні та доступні для студентів технології – Smart Education, тобто гнучке, інтерактивне навчання, яке повинно забезпечити рівень освіти , який відповідає потребам і можливостям сучасного світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Smart-технології в Україні і світі. URL: <http://molodi.in.ua/smart-tehnolohiji/>.
2. Ариян М. А. Лингвострановедение в преподавании иностранного языка. *Иностранностранные языки в школе*. 2010. № 2. С.21-25.
3. Білоус В. В. Мобільні додатки для навчання математики як засіб підвищення мотивації учнів молодшої школи. URL: http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/96#.Wq_iu_Kiuy00.
4. Бруннер Е. Ю. Применение технологии mind map в учебном процессе. *Розвиток міжнародного співробітництва в галузі освіти у контексті Болонського процесу* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Ялта : РВВ КГУ, 2008. Вип.19. Ч.1. С. 50-53.
5. Бьюзен Т. Супермышление. Мн. : ООО «Попурри», 2003. 304 с.
6. Войтенко О. Д. Створення умов під час навчання іноземних мов, шляхом використання інформаційно-комунікативних технологій. URL: http://ocs.udpu.org.ua/index.php/foreign_lang/foreign/paper/view/174.
7. Воробієнко П. П., Каптур В. А., Василенко О. А. Педагогічне обґрунтування системи фільтрації нецільових ресурсів мережі Інтернет. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. : Педагогіка*. 2013. № 1. С. 170-175.
8. Гардашник І. Комп'ютерні технології та іноземні мови. К : Шк. світ, 2008. С. 11-16.
9. Гордєєва А. Й. Інтелектуальні карти як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх філологів. *Іноземні мови*. 2012. № 4. С. 51-58.
10. Граб О. М. Застосування мобільних технологій на уроках математики. URL: <http://elar.ippo.edu.te.ua:8080/bitstream/123456789/4779/1/Hrab.pdf>

11. Дегтярьова Г. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів філологічних дисциплін у системі післядипломної освіти : монографія. Харків : Мачулін, 2016. 584 с.
12. Державна програма Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006-2010 роки / Міністерство освіти і науки України. Київ, 2005. 14 с.
13. Закон України Про Національну програму інформатизації : Офіц. вид. Київ : Парламентське видавництво, 2002. 20 с.
14. Закон України Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
15. Кабаці М. І. Використання сучасних інформаційних технологій на уроках іноземної мови. *Поєднання інноваційних і традиційних технологій навчання української та іноземних мов, як чинник забезпечення дієвості знань*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : Видавець ФОП Панов А.М., 2015. С. 66-70.
16. Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Планер», 2011. 220 с.
17. Капранчикова К. В. Методика обучения иностранному языку студентов на основе мобильных технологий (английский язык, направление подготовки «Юриспруденция») : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Тамбов, 2014. 220 с.
18. Карпова В. Н., Гнаповская Л. В. Современное образование в эпоху глобализации : традиционная классика VS цифровые технологии. *Іноземні мови*. 2016. № 4. С. 41-50
19. Квасніцька Н. І. Застосування мобільних технологій на уроках математики. *IX Хмурівські читання*: матеріали обл. наук.-практ. Інтернет-конф. URL: <http://timso.koippo.kr.ua/hmura13/kvasnitska-natalya-ivanivna-zastosuvannya-mobilnyh-tehnolohij-na-urokah-matematyky/>

20. Квасова О. Г. Розробка тестових завдань для розвитку і контролю умінь англomовного аудіювання у вищому навчальному закладі. *Іноземні мови* 2013. № 2. С. 19-23.
21. Ковальова А. В. Застосування комп'ютерних технологій у вивченні іноземної мови спеціального вжитку. *Сучасні підходи до навчання іноземної мови : шляхи інтеграції школи та ВНЗ* : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. С. 50.
22. Косик В. М. Використання мобільних пристроїв та планшетів на базі ОС Android в навчальному процесі. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2014. № 4. С. 19-21.
23. Костікова І. І. Формування культури використання інформаційно-комунікаційних технологій студентами. *Педагогічні науки*. 2010. № 53. С. 37–41.
24. Кремень В. Г. Суспільство знань і якісна освіта. *Освіта*. № 13–14. 21–27 березня 2007 року.
25. Куклев В. А. Становление системы мобильного обучения в открытом дистанционном образовании : дисс. ... д-ра пед. наук : 13.00.01. Ульяновск, 2010. 515 с.
26. Курило Т. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій під час викладання іноземної мови. *Поєднання інноваційних і традиційних технологій навчання української та іноземних мов, як чинник забезпечення дієвості знань*: матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : Видавець ФОП Панов А.М., 2015. С. 116-118.
27. Ланова А. М. Інтелект карта, як засіб розвитку соціокультурної компетентності при роботі з матеріалами лінгвокраїнознавства. *Сучасні підходи до навчання іноземної мови : шляхи інтеграції школи та ВНЗ* : Матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. С. 69–72.

28. Легейда А. В. Характеристики англомовного пісенного дискурсу як об'єкта продукції і рецепції в його впливі на моральні орієнтири академічної аудиторії. *Сучасні підходи до навчання іноземної мови : шляхи інтеграції школи та ВНЗ* : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. С. 73-74.
29. Литвиненко О.В. Використання тестових технологій на основі Google-форм. *IX Хмурівські читання* : матеріали обл. наук.-практ. Інтернет-конф. URL: <http://timso.koippo.kr.ua/hmura9/vykorystannya-testovyh-tehnolohij-na-osnovi-google-form/>
30. Лобачова І. М. Імплементация концептуальних карт для підвищення іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 2. С. 315-321.
31. Лобачова І. М. Розвиток іншомовної мовленнєвої компетентності студентів за допомогою створення розумних карт. *Гуманізація навчально-виховного процесу* : зб. наук. праць / за заг. ред. проф. В. І. Сипченка. Вип. LXIX. Слов'янськ : ДДПУ, 2014. С. 161-168.
32. Лотошнікова С. А. Використання Інтернет ресурсів та системи Інтернет на заняттях з іноземної мови : переваги та недоліки. *Поєднання інноваційних і традиційних технологій навчання української та іноземних мов, як чинник забезпечення дієвості знань*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : Видавець ФОП Панов А.М., 2015. С. 130-131.
33. Майєр Н. В. Зміст і складові комунікативної компетенції майбутніх документознавців у іншомовному діловому писемному спілкуванні. *Зб. наук. праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету Україна*. 2011. № 3. С. 104-107.
34. Малашихина И. А. Использование компьютерных технологий в повышении эффективности учебного процесса. URL: <http://avd.org.ua/free.php>.

35. Махович І.А. Використання мобільних засобів у вивченні англійської мови. *Англійська мова у міждисциплінарному контексті безперервної освіти* : матеріали міжнар. студ. Інтернет-конф. Кам'янець-Подільський нац. ун-т імені Івана Огієнка, 2018. С. 198-203.
36. Махович І.А. Концептуальні карти як засіб підвищення мотивації учнів при вивченні іноземної мови. *Майбутній науковець 2017* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. / укладач В. Ю. Тарасов. Сєверодонецьк : Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2017. С. 736-738.
37. Махович І.А., Махович О.І., Миколайчук В. Р. Використання веб-технологій та мобільних засобів у вивченні англійської мови. *Актуальні проблеми інформаційних технологій* : матеріали наук.-техн. конф. молодих учених. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. С. 43-44.
38. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : Підручник / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
39. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : курс лекцій / навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв. кваліф. рівня «магістр» / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2011. 344 с.
40. Мітла О. А. Інноваційні технології як важлива складова сучасної системи освіти. *Сучасні підходи до навчання іноземної мови : шляхи інтеграції школи та ВНЗ* : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. С. 87.
41. Моргунова С. О. Використання аутентичних відеоматеріалів у процесі формування соціолінгвістичної компетенції учнів. *Сучасні підходи до навчання іноземної мови : шляхи інтеграції школи та ВНЗ* : Матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. С. 88-89.

42. Морська Л. І. Теоретико-методологічні засади підготовки вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій : монографія. Тернопіль : ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2007. 243 с.
43. Мюллер Х. Составление ментальных карт : метод генерации и структурирования идей. Москва : Омега-Л, 2007. 126 с.
44. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки (проект). URL: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>.
45. Ніколаєва С. Ю. Сучасні тенденції формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів початкової школи. *Іноземні мови*. 2012. № 1. С. 42-51.
46. Овсяна Н. Г. Ресурси Інтернет для вивчення англійської мови. *Англійська мова та література*. 2008. № 19-21. С. 47-48.
47. Олефіренко Н. В. Сучасні інструментальні засоби створення електронних ресурсів навчального призначення. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2012. № 6. С. 36-41.
48. Палій О. А. Основні тенденції та етапи розвитку теорії підручника з іноземних мов. *Іноземні мови*. 2014. № 4. С. 3-9.
49. Пантюшенко Н. Г. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій у викладанні мови. *Англійська мова та література*. 2013. № 16-17. С. 80-84.
50. Прищенко Н. В. Інформаційні та інтеграційні технології як засіб підвищення функції мотивації навчання в учнів на уроках англійської мови. *Сучасні підходи до навчання іноземної мови : шляхи інтеграції школи та ВНЗ* : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. С. 108-109.
51. Прохоров А. Обзор программ класса concept mapping. URL: <http://compress.ru/article.aspx?id=17383>
52. Руднік Ю. В. Інноваційні технології навчання іноземних мов. *Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки*:

- матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., Київ : Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2014. 280 с.
53. Сервіс для створення інтерактивних вправ LearningApps. URL: <https://learningapps.org/>.
 54. Скрипник Г.В. Використання мобільних додатків для проведення навчальних досліджень під час вивчення предметів природничо-математичного циклу. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2015. №3. С. 28-31.
 55. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*. 2010. № 4. С. 16-23.
 56. Сороко Н. В. Використання веб-технологій у професійній діяльності вчителів філологічної спеціальності. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2014. № 1. С. 33-37.
 57. Сукманюк Г. Застосування методу наративної гри на основі відео аудіювання в процесі вивчення іноземної мови. *Іноземні мови в школах України*. 2016. № 2. С. 16-17.
 58. Сысоев П. В., Евстигнеев М. Н. Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационных интернет-технологий. Ростов н / Д : Феникс : Москва : Глосса-Пресс, 2010. 182 с.
 59. Титова С. В Цифровые технологии в языковом обучении: теория и практика : учеб. пособ. Москва : Эдитус, 2017. 240 с.
 60. Трофименко А. О. Переваги використання мобільних технологій у процесі вивчення англійської мови. *Педагогічна освіта : теорія і практика* : зб. наук. праць. Вип. 22. Кам'янець-Подільський : ПП Зволейко Д. Г., 2017. С. 327-332.
 61. Федорчук В. А. Використання експертної системи для побудови інтелектуальної системи навчання. *Зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер.: Педагогічна. Кам'янець-Подільський* : Кам'янець-Подільський нац. ун-т імені Івана Огієнка, 2002. С. 120-124.

62. Хуторской А. В. Дистанционное обучение и его технологии. URL: <http://www.computerra.ru/vompunity/edujob/20277>.
63. Цимбалиста О. Smart технології – невід’ємний атрибут у викладанні та навчанні іноземних мов. *Smart-освіта: ресурси та перспективи* : матеріали II Міжнар. наук.-метод. конф. : тези доповідей. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 421 с.
64. Черній М. М. Карти знань як засіб збільшення ефективності засвоєння навчального матеріалу студентами та їх застосування за допомогою веб-сервісів. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2012. № 6. С. 87-94.
65. Черній М. М. Організація спілкування майбутніх учителів іноземних мов за допомогою соціальних сервісів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. № 37. С. 99-115.
66. Якубов С., Якінін Я. Технології SMART та навчальні матеріали. *Hi-Tech у школі*. 2011. № 3–4. С. 8–11.
67. Ally M. Using learning theories to design instruction for mobile learning devices. The third annual international mobile learning conference MLEARN 2004 “*Mobile learning anytime everywhere*”. London : Learning and Skills Development Agency, 2005. 232p.
68. Gavin D., Nicky H. How to teach English with Technology. Harlow : Pearson, 2007. 192 p.
69. Hosmer C., Jeffcoat C., Davis M., McGibbon T. Use of Mobile Technology for Information Collection and Dissemination. NY. : Data and Analysis Center for Software, March 2011. 63p.
70. How to use a Concept Map to organize and comprehend information. URL: <http://www.inspiration.com/visual-learning/concept-mapping>
71. Kumari M., Singh V. Mobile Learning : An Emerging Learning Trend. HiTech Whitepaper, 11. 2009.
72. Mobile Learning Update. Learning Consortium Perspectives. URL: <http://masieweb.com/p7/MobileLearningUpdate.pdf>.

73. Novak J. D., Cañas A. J. The Theory Underlying Concept Maps and How To Construct and Use Them. Institute for Human and Machine Cognition. Accessed 24 Nov 2008. URL: <http://cmap.ihmc.us/docs/theory-of-concept-maps>